

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Európska únia
Európsky sociálny fond

Učebné osnovy

občianska náuka

Názov a adresa školy	SOŠ, Komenského 16, 082 71 Lipany
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program
Kód a názov ŠVP	31 textil a odevníctvo
Kód a názov učebného odboru	3178 0 00 výroba konfekcie
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné odborné vzdelanie ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná

Názov predmetu	občianska náuka
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Kód a názov učebného odboru	3178 0 00 výroba konfekcie
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaniu do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebazpoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole.

Ciele vyučovacieho predmetu

Žiaci

- pochopia jedinečnosť a neopakovateľnosť každého človeka v spoločnosti,
- utvoria si vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- akceptujú vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí,
- uplatnia vhodné komunikačné prostriedky k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov, k obhajovaniu vlastných postojov.

Kľúčové kompetencie

1. Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Žiak má:

- zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,

2. Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Žiak má:

- vyjadrovať sa v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať jednoduché informácie,
- pracovať s elektronickou poštou.

3. Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Žiak má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehovárane, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom.

Vzdelávací štandard

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka

Výkonový štandard	Obsahový štandard	Tematický celok
- uvedú na príkladoch zo života ako človek vníma, prežíva a poznáva skutočnosť, seba a druhých ľudí a čo vplýva na jeho vnímanie a poznávanie - poznajú a uplatnia zásady	- psychika, jej vnútorné a vonkajšie prejavy - psychické schopnosti, inteligencia, nadanie - vplyv emócií na výkonnosť človek - psychické zdravie a stres - praktické využitie	Človek ako jedinec

duševnej hygieny - vysvetlia príčiny stresu a uvedú dôsledky stresu na vybranej situácii zo života - využijú získané poznatky pri sebazpoznávaní, poznávaní druhých ľudí, voľbe profesijnej orientácie - uvedú na príkladoch zo života vhodné spôsoby vyrovnávania sa s náročnými životnými skúsenosťami	psychologických poznatkov	
- vysvetlia príčiny a spôsoby odlišností ľudí v prejavoch správania - uplatnia spoločensky vhodné spôsoby komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch - uvedú dôsledky predsudkov a nerešpektovania kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín - vysvetlia rozdiely vo fungovaní jednotlivých	- socializácia - sociálne vzťahy, roly, pozície - medziľudská komunikácia - rodina, jej funkcie, typy rodín	Človek a spoločnosť

typoch rodín - vysvetlia jednotlivé práva a povinnosti členov rodiny - ilustrujú na príkladoch rôzne partnerské vzťahy - poznajú práva a povinnosti v škole - ilustrujú na príkladoch možnosti angažovanie sa v školskom prostredí - obhája svoju verziu racionálneho využívania voľného času - objasnia podstatu niektorých vybraných sociálnych problémov súčasnosti - popíšu možné dopady sociálno-patologického správania na jedinca a spoločnosť	- práva a povinnosti členov rodiny - partnerské vzťahy - škola - rola žiaka a učiteľa - práva a povinnosti v škole - školská samospráva - voľný čas - záujmy - sociálne problémy (kriminalita, extrémizmus)	
--	---	--

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy a koncepcie	Formy práce
Človek ako jedinec Človek a spoločnosť	Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh, dialóg, diskusia, projektová výučba, hranie rolí a simulačné hry, brainstorming, snowballing	Frontálna výučba, skupinové a kooperatívne vyučovanie, individuálna práca, vychádzka

	(snehová guľa), interaktívne učenie, prípadové štúdie, Horúca stolička, výklad, metakognitívne stratégie – práca s textom, Philips 66	
--	---	--

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Ďalšie zdroje (internet, knižnica...)
Človek ako jedinec Človek a spoločnosť		Dataprojektor PC Magnetická tabuľa Tabuľa Filpchart	Webové stránky: http://www.soslipany.sk/Delenie.htm

Hodnotenie

Kritériá hodnotenia sú definované na jeden výkon, sú konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠkVP sú jasne deklarované kritériá napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu (test, projekt). Podrobnejšie sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích predmetu.

Súčasťou hodnotenia je aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy.

ROZPIS UČIVA PREDMETU:		Občianska náuka		Počet hodín týždenne: 1	
ROČNÍK:		1. ročník		Spolu: 33 vyučovacích hodín	
Názov tematického celku Názov témy	Hodiny	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Človek ako jedinec		Žiak má:	Žiak:		
Psychika, jej vnútorné a vonkajšie prejavy	2	- uviesť na príkladoch zo života ako človek vníma, prežíva a poznáva skutočnosť, seba a druhých ľudí a čo vplýva na jeho vnímanie a poznávanie.	Na príkladoch zo života zdôvodnil prejavy svojej psychiky i psychiky iných ľudí.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Psychické schopnosti, inteligencia, nadanie	2	- využiť získané poznatky pri sebapoznávaní, poznávaní druhých ľudí, voľbe profesijnej orientácie.	Na základe sebapoznávania zhodnotil voľbu profesijnej orientácie.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Vplyv emócií na výkonnosť človek	2	- poznať a uplatniť zásady duševnej hygieny.	Napísal vlastné zásady duševnej hygieny.	ústne frontálne a individuálne skúšanie, písomné	ústna odpoveď, písomné cvičenie

				skúšanie	
Psychické zdravie a stres a praktické využitie psychologických poznatkov	2	- vysvetliť príčiny stresu a uviesť dôsledky stresu na vybranej situácii zo života, - uviesť na príkladoch zo života vhodné spôsoby vyrovnávania sa s náročnými životnými skúsenosťami.	Na príkladoch zo života vysvetlil príčiny stresu a jeho dôsledky a uviedol príklady vyrovnávania sa s náročnými životnými situáciami.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Človek a spoločnosť		Žiak má:	Žiak:		
Socializácia	2	- vysvetliť príčiny a spôsoby odlišností ľudí v prejavoch správania.	Na príkladoch zo života vysvetlil príčiny a odlišnosti ľudí v správaní.	ústne frontálne a individuálne skúšanie	ústna odpoveď
Sociálne vzťahy, roly, pozície	1	- uviesť dôsledky predsudkov a nerešpektovania kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín.	Uviedol príklady zo života na predsudky a nerešpektovanie kultúrnych odlišností rôznych sociálnych skupín.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Medzil'udská komunikácia	4	- uplatniť spoločensky vhodné spôsoby	V simulovaných	ústne	ústna

		komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch.	situáciách uplatnil vhodné spôsoby komunikácie.	frontálne skúšanie	odpoveď
Rodina, jej funkcie, typy rodín	3	- vysvetliť rozdiely vo fungovaní jednotlivých typoch rodín.	Na jednotlivých typoch rodín vysvetlil ich fungovanie.	ústne frontálne skúšanie, písomné skúšanie	ústna odpoveď, písomné cvičenie
Práva a povinnosti členov rodiny	3	- vysvetliť jednotlivé práva a povinnosti členov rodiny.	Na príkladoch zo života svojej alebo cudzej rodiny vysvetlil práva a povinnosti jej členov.	ústne frontálne skúšanie, písomné skúšanie	ústna odpoveď, písomné cvičenie
Partnerské vzťahy	2	- ilustrovať na príkladoch rôzne partnerské vzťahy.	Na príkladoch zo života opísal rôzne partnerské vzťahy.	ústne frontálne a individuálne skúšanie	ústna odpoveď,
Škola, rola žiaka a učiteľa, práva a povinnosti v škole	3	- poznať práva a povinnosti v škole.	Navrhol práva a povinnosti žiaka do	ústne frontálne	ústna odpoveď,

			školského poriadku.	skúšanie, písomné skúšanie	písomné cvičenie
Školská samospráva	2	- ilustrovať na príkladoch možnosti angažovanie sa v školskom prostredí.	V simulovanej/reálnej situácii opísal angažovanie sa v škole.	ústne frontálne skúšanie písomné skúšanie	ústna odpoveď, písomné cvičenie
Voľný čas a záujmy	2	- obhájiť svoju verziu racionálneho využívania voľného času.	Obhájal svoj plán využívania voľného času.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď,
Sociálne problémy (kriminalita, extrémizmus)	3	- objasniť podstatu niektorých vybraných sociálnych problémov súčasnosti, - opísať možné dopady sociálno-patologického správania na jedinca a spoločnosť.	Na príkladoch sociálnych problémov zo života objasnil ich podstatu. Opísal možné dopady sociálno-patologického správania na jedinca a spoločnosť.	ústne frontálne skúšanie písomné skúšanie	ústna odpoveď, písomné cvičenie

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Európska únia
Európsky sociálny fond

Učebné osnovy

občianska náuka

Názov a adresa školy	SOŠ, Komenského 16, 082 71 Lipany
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program
Kód a názov ŠVP	31 textil a odevníctvo
Kód a názov učebného odboru	3178 0 00 výroba konfekcie
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné odborné vzdelanie ISCED 2C
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná

Názov predmetu	občianska náuka
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 23 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Kód a názov učebného odboru	3178 0 00 výroba konfekcie
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaní do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Oboznamuje žiakov s činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti.

Ciele vyučovacieho predmetu

Žiaci

- zorientujú sa v spoločenských, politických a právnych faktoch, tvoriacich rámec každodenného života,
- uvedomia si práva a povinnosti občana Slovenskej republiky,
- rešpektujú základné princípy demokracie a tolerancie,
- uplatnia vhodné komunikačné prostriedky k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov, k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv.

Kľúčové kompetencie

1. Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Žiak má:

- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

2. Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Žiak má:

- vyjadrovať sa v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť rôzne situácie.

3. Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Žiak má:

- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom.

Vzdelávací štandard

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka

Výkonový štandard	Obsahový štandard	Tematický celok
- vysvetlia význam občianstva pre človeka - charakterizujú podstatu demokracie - porovnajú na vybraných príkladoch demokratické a nedemokratické formy riadenia spoločnosti - vysvetlia funkciu ústavy v štáte a oblasti, ktoré upravuje - objasnia príčiny rozdelenia štátnej moci v SR na tri nezávislé zložky - porovnajú funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR - uvedú príklady, ako môže občan ovplyvňovať	- občianska spoločnosť - princípy demokratického riadenia spoločnosti - právny štát - základné práva a povinnosti občanov - Ústava Slovenskej republiky	Občan a štát

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Európska únia
Európsky sociálny fond

spoločenské dianie v obci a v štáte	- participácia občana na chode spoločnosti	
- ovládajú praktickú občiansku komunikáciu v styku s úradmi	- verejná správa	
- charakterizujú podstatu komunálnych, parlamentných a prezidentských volieb	- samospráva	
- uvedú zásady a princípy práv detí, svoje práva a povinnosti	- volebný systém v SR	
- obhájajú svoje práva a rešpektujú ľudské práva druhých ľudí	- ľudské práva	
- správajú sa zodpovedne - v zmysle hesla „Neznalosť zákona neospravedlňuje“.	- dokumenty o ľudských právach	
	- systém ochrany ľudských práv	
	- práva dieťaťa	

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy a koncepcie	Formy práce
Občan a štát	Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh, dialóg, diskusia, projektová výučba, hranie rolí a simulačné hry, brainstorming, snowballing (snehová guľa), interaktívne	Frontálna výučba, skupinové a kooperatívne vyučovanie, individuálna práca, vychádzka, exkurzia

	učenie, prípadové štúdie, Horúca stolička, výklad, metakognitívne stratégie – práca s textom, Philips 66	
--	---	--

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odbor ná literatúra	Didaktická technika	Ďalšie zdroje (internet, knižnica...)
Občan a štát		Dataprojektor PC Magnetická tabuľa Tabuľa Filpchart	Webové stránky: http://www.lipany.sk/ , http://www.nrsr.sk/web/ , https://www.prezident.sk/ , http://www.minv.sk/?volby-oso2014 , http://www.snslp.sk/ , http://www.unicef.sk/kto-sme/prava-deti/dohovor-o-pravach-dietata , http://www.detskyombudsman.sk/dohovor-o-pravach-dietata , http://www.ludskeprava.sk/ , http://www.vop.gov.sk/ , http://www.nrsr.sk/web/Static/sk-SK/NRSR/Doc/zd_ustava_20141127.pdf , http://www2.statpedu.sk/buxus/spu/17_VO_BY_V_SR_PDF/01.U_ebn_texty.pdf

Hodnotenie

Kritériá hodnotenia sú definované na jeden výkon, sú konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠkVP sú jasne deklarované kritériá napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu (test, projekt).

Súčasťou hodnotenia je aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy.

ROZPIS UČIVA PREDMETU:		Občianska náuka		Počet hodín týždenne: 1	
ROČNÍK:		2. ročník		Spolu: 23 vyučovacích hodín	
Názov tematického celku Názov témy	Hodiny	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Občan a štát		Žiak má:	Žiak:		
Občianska spoločnosť	1	- vysvetliť význam občianstva pre človeka	vysvetlil na príkladoch zo života význam občianstva.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Princípy demokratického riadenia spoločnosti	2	- charakterizovať podstatu demokracie - porovnať na vybraných príkladoch demokratické a nedemokratické formy riadenia spoločnosti	charakterizoval princípy demokracie a na príkladoch vysvetlil rozdiely v demokratických a nedemokratických formách riadenia spoločnosti .	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Právny štát	2	- objasniť príčiny rozdelenia štátnej moci	vysvetlil ciele	ústne	ústna

		v SR na tri nezávislé zložky - porovnať funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR	rozdelenia štátnej moci a vysvetlil funkciu jednotlivých zložiek.	frontálne a individuálne skúšanie	odpoveď
Základné práva a povinnosti občanov	2	- vysvetliť jednotu práv a povinností - správať sa zodpovedne - v zmysle hesla „Neznalosť zákona neospravedlňuje“.	vymenoval vybrané základné práva a povinnosti.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Ústava Slovenskej republiky	2	- vysvetliť funkciu ústavy v štáte a oblasti, ktoré upravuje	vysvetlil na príkladoch konkrétne funkcie ústavy.	ústne frontálne a individuálne skúšanie	ústna odpoveď
Participácia občana na chode spoločnosti	1	- uviesť príklad, ako môže občan ovplyvňovať spoločenské dianie v obci a v štáte	uviedol príklady participácie občanov v obci a v štáte.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Verejná správa	2	- ovládať praktickú občiansku komunikáciu v styku s úradmi	v simulovanom kontakte uplatnil komunikáciu s úradníkom.	ústne frontálne skúšanie, písomné skúšanie	ústna odpoveď, písomné cvičenie
Samospráva	2	- ovládať praktickú občiansku	v simulovanom	ústne	ústna

		komunikáciu v styku s úradmi (exkurzia)	kontakty uplatnil komunikáciu s úradníkom.	frontálne skúšanie, písomné skúšanie	odpoveď, písomné cvičenie
Volebný systém v SR	2	- charakterizovať podstatu komunálnych, parlamentných a prezidentských volieb	v simulovanej situácii rozlíšil komunálne, parlamentné a prezidentské voľby.	ústne frontálne skúšanie, písomné skúšanie	ústna odpoveď, písomné cvičenie
Ľudské práva	2	- uviesť zásady a princípy ľudských práv	vysvetlil vybrané znaky ľudských práv.	ústne frontálne a individuálne skúšanie	ústna odpoveď,
Dokumenty o ľudských právach	2	- uviesť svoje práva a povinnosti	zdôvodnil potrebu vybraných ľudských práv z Všeobecnej deklarácie ľudských práv pre život dospelého človeka.	ústne frontálne skúšanie	ústna odpoveď
Systém ochrany ľudských práv	2	- obhájiť svoje práva a rešpektovať	v simulovanej situácii	ústne	ústna

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

		ľudské práva druhých ľudí	napísal sťažnosť na porušenie ľudských práv.	frontálne skúšanie, písomné skúšanie	odpoveď, písomné cvičenie
Práva dieťaťa	3	- uviesť zásady a princípy práv detí, svoje práva a povinnosti	na základe práv detí napísal práva a povinnosti žiaka v triede.	ústne frontálne skúšanie písomné skúšanie	ústna odpoveď, písomné cvičenie